

Michal Páleník

Asymetria informácií o výške príjmu pri vstupe do zamestnania

Táto prezentácia je súčasťou projektu Politiky zamestnanosti realizovaného Inštitútom zamestnanosti. Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu v rámci OP EVS.

6. 11. 2018, Inovácie, štandardizácia a európske politiky v kontexte trvalo udržateľných cieľov, Ekonomická fakulta UMB, Banská Bystrica

Obsah

- Problémy s výpočtom čistého príjmu
 - viacero typov domácností
 - veľmi veľa druhov daní a príspevkov
- **Mzdová kalkulačka**
- Príklad domácnosti
- Príklad čistého príjmu

Motivácia

- Oplatí sa nezamestnanému ísť pracovať?
- A čo keď domácnosť dostáva dávky v hmotnej núdzi?

- pred nástupom do zamestnania by nemala byť neistota, koľko domácnosť zarobí
- spoločnosť musí vedieť, že pracovať sa oplatí

Problémy s výpočtom čistého príjmu

- existuje množstvo daní, odvodov ale aj príspevkov a dávok
- 21 zákonov a 231 novelizácií od roku 2012
 - a ďalšie výnosy a vyhlášky
- v zákonoch sú veľké rozdiely
 - napr pojem „príjem“ je rozdielne definovaný

Viacero typov domácností

- spolu 21 parametrov (zjednodušená verzia)
 - manželka – áno/nie
 - deti
 - menej ako 3 roky
 - v škôlke
 - na základnej škole
 - na strednej škole
 - so známami

Parametre

- dospelé deti
 - nedospelé deti čo nie sú v škole
 - deti študujúce externe
 - (deti na univerzite)
- domácnosť
- (ne)bývajúca v najmenej rozvinutom okrese
 - súčasný príjem
 - DHN, pracovný príjem, ...
 - počet mesiacov v evidencii

Paramtre

– zamestnanie

- začína v mesiaci a v roku
- vzdialenosť do roboty

- **plat**

Výsledok

- po dvoch rokoch vývoja
 - a 223 riadkov vzorcov
 - (a 518 riadkov pomocných funkcií)
 - (a 300MB knižníc)
- **Mzdová kalkulačka**
- <https://www.iz.sk/kalkulacka>

Mzdová kalkulačka

V evidencii nezamestnaných som bol 14 mesiacov.

Manželka je UoZ a nebyvame v najmenej rozvinutom okrese.

Máme 2 deti, 0 do 3r, 1 v MŠ, 1 na ZŠ a

žiadne ďalšie deti

0 na SŠ., ktoré malo minulý polrok priemer z povinných predmetov a

neštuduje na prioritnom odbore.

Máme aj deti čo nie sú v škole, 0 nedospelé a 0 dospelé. Taktiež máme

0 deti študujúce externe na strednej alebo vysokej škole. Na tieto deti nedostávavate prídavok ani nebudete dostávať daňový bonus.

Dostávame prídavky na 2 deti v sume 47,50€, a dávky v hmotnej núdzi 260 (môžeme dostávať okolo 267€).

žiadne ďalšie príjmy

Začnem pracovať od mesiaca 2018 . Ponúkli mi hrubú mzdu

480 (minimálna mzda je 480€).

Rýchle výsledky: +540,65€ mesačne [-]

Rýchle výsledky: +540,65€ mesačne [-]

Príjem za prvý mesiac budete mať **848,15€**, za siedmy bude 807,38€. To je o 540,65€/499,88€ viac ako vaše súčasné príjmy.

obdobie	od zamest- návatel'a	od úradu práce	iné	spolu
teraz		307,50€		307,50€
2018 / 10	558,44€	289,71€	2* 	848,15€
2019 / 4	600,74€	206,64€	2* 	807,38€
2019 / 10	542,92€	47,50€	2* 	590,42€

Stiahni tlačivá

Upresnenia [-]

POZOR: podpisujte iba pracovnú zmluvu, nie "prácu na živnosť" ani prácu na dohodu. Ak podpíšete prácu na živnosť, váš čistý príjem bude výrazne nižší a prídete o množstvo výhod (dovolenka, daňový bonus na deti, riešenie PN a pracovných úrazov...).

Ak máte na krku exekúcie, skúste prejsť osobným bankrotom. Jeho podmienky sa od roku 2017 výrazne zlepšili.

Ak si hľadáte prácu, tak zamestnávateľ je povinný v inzerátoch uvádzať mzdu (ktorú potom musí dodržať).

Skontrolujte si, aké máte príplatky v pracovnej zmluve. Podľa Zákonníka práce musíte mať príplatok za prácu v štátny sviatok, v sobotu aj v nedeľu, v noci za nadčasy. Slušní zamestnávatelia vás nebudú nútiť do nadčasov, do práce cez víkendy a za prácu v sobotu alebo v nedeľu vám dajú príplatok aj nad rámec zákonníka práce. Tieto veci by mali byť dohodnuté v kolektívnej zmluve alebo uvedené v pracovnej zmluve.

Váš príjem uvádzame za obdobie, na ktoré sa vzťahuje, nie kedy ho dostanete. Teda napríklad váš prvý príjem za október dostanete asi 15.11.2018 (toto závisí od pracovnej zmluvy), pričom 15.10.2018 dostanete ešte posledné dávky (260,00€). Predpokladáme, že začínate pracovať od prvého v mesiaci - 1. 10. 2018.

Máte nárok na dovolenku v dĺžke 5 týždňov, teda 25 pracovných dní (4 týždne ak máte menej ako 33 rokov, niektoré firmy dávajú aj dlhšiu dovolenku). Počas dovolenky samozrejme budete dostávať mzdu. Celkovo teda budete pracovať v priemere 19 dní za mesiac.

Za obd.	Hrubá mzda	Náklady práce	Čistá mzda	Dávky	Deti	Spolu príjem
	-zdravotné -sociálne odvody -daň +daňový bonus +stravné	odvody zamestnávateľa, sociálne a zdravotné		akt. príspev., osobitný príspevok, preplatky dane, príspev. na dochádzku a iné	prídavok na dieťa, štipendiá, strava	
teraz	-	-		260,00€	+47,50€	307,50€
2018 / 10	480,00€ +43,12€ +35,32€	= 515,32€	558,44€	+83,07€ +126,14€ +33,00€	+47,50€ 2*	848,15€
11	480,00€ +43,12€ +35,32€	= 515,32€	558,44€	+83,07€ +126,14€ +33,00€	+47,50€ 2*	848,15€
12	480,00€ +43,12€ +35,32€	= 515,32€	558,44€	+83,07€ +126,14€ +33,00€	+47,50€ 2*	848,15€
2019 / 1	520,00€ +43,12€ +37,62€	= 557,62€	600,74€	+63,07€ +126,14€ +33,00€	+47,50€ 2*	870,45€
2	520,00€ +43,12€ +37,62€	= 557,62€	600,74€	+63,07€ +126,14€ +33,00€	+47,50€ +16,60€ 2*	887,05€
3	520,00€ +43,12€ +37,62€	= 557,62€	600,74€	+63,07€ +126,14€ +33,00€	+47,50€ 2*	870,45€
4	520,00€ +43,12€ +37,62€	= 557,62€	600,74€	+63,07€ +63,07€ +33,00€	+47,50€ 2*	807,38€
5	520,00€ +43,12€ +37,62€	= 557,62€	600,74€	+63,07€ +63,07€ +33,00€	+47,50€ 2*	807,38€
6	520,00€ +43,12€ +37,62€	= 557,62€	600,74€	+63,07€ +63,07€ +33,00€	+47,50€ 2*	807,38€
7	520,00€ +43,12€ +37,62€	= 557,62€	600,74€	+63,07€ +63,07€ +33,00€	+47,50€	807,38€
8	520,00€ +43,12€ +37,62€	= 557,62€	600,74€	+63,07€ +63,07€ +33,00€	+47,50€	807,38€
9	520,00€ +43,12€ +37,62€	= 557,62€	600,74€	+63,07€ +63,07€ +33,00€	+47,50€ +16,60€ 2*	823,98€
10	530,00€ -18,00€ -49,82€ +43,12€ +37,62€	+133,56€ +53,00€ = 754,18€	542,92€		+47,50€ 2*	590,42€
11	530,00€ -18,00€ -49,82€ +43,12€ +37,62€	+133,56€ +53,00€ = 754,18€	542,92€		+47,50€ 2*	590,42€
12	530,00€ -18,00€ -49,82€ +43,12€ +37,62€	+133,56€ +53,00€ = 754,18€	542,92€		+47,50€ 2*	590,42€
2020 / 1	535,00€ -18,60€ -50,29€ +43,12€ +37,62€	+134,82€ +53,50€ = 760,94€	546,85€		+47,50€ 2*	594,35€
2	535,00€ -18,60€ -50,29€ +43,12€ +37,62€	+134,82€ +53,50€ = 760,94€	546,85€		+47,50€ +16,60€ 2*	610,95€

Problémy

- čistý príjem sa v čase mení
 - zmeny: po 6 mesiacoch, po roku zamestnania
 - minimálna mzda sa mení
 - parametre sa menia
- neexistuje „domácnosť“ s dvoma deťmi“

Predpoklady výstupov

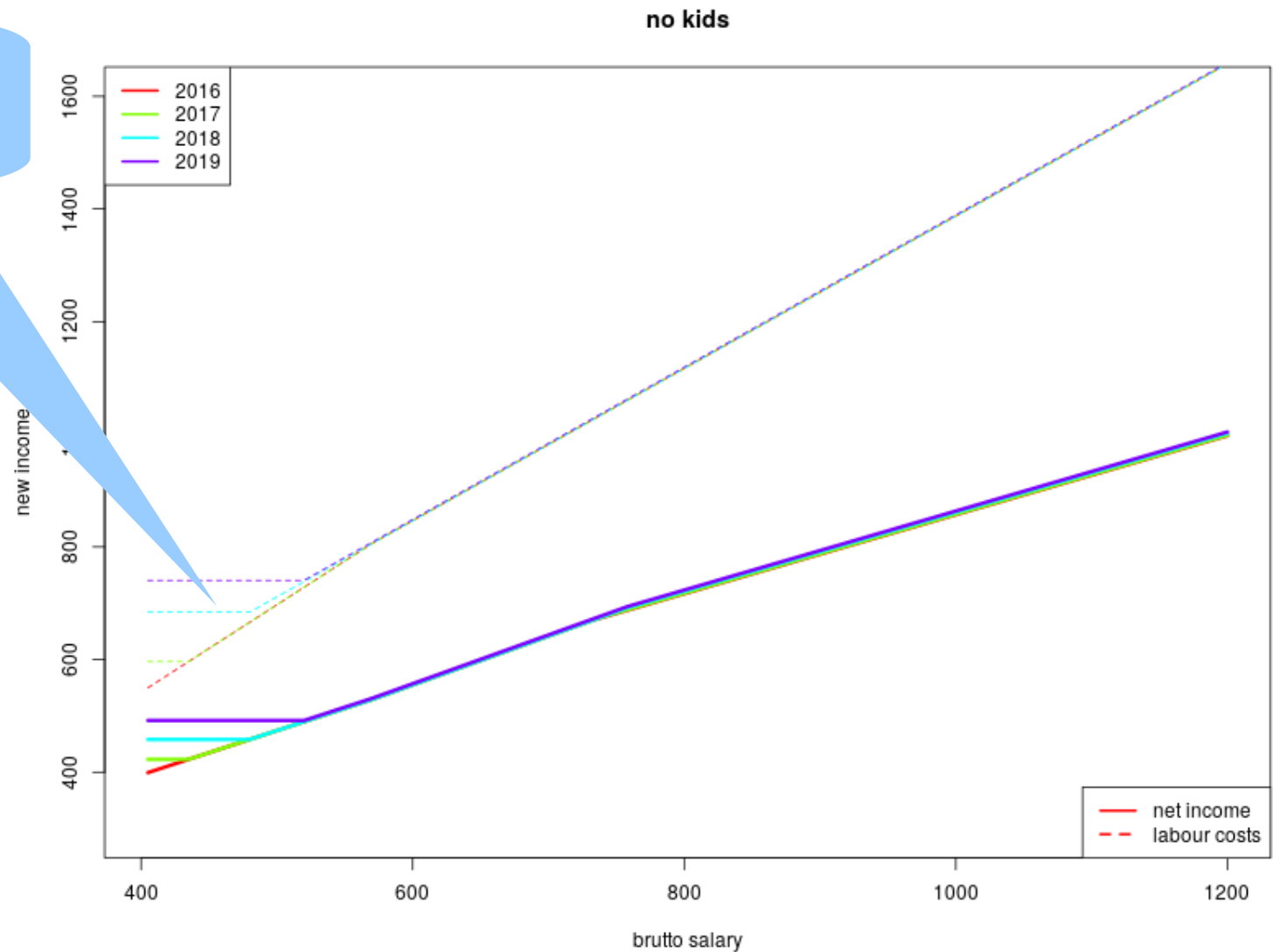
- vzdialenosť do roboty je 0km
 - nemá príspevok na dochádzku
- deti majú priemernú známku 2,4
- vyplnili všetky žiadosti
- robotu začína v októbri
- porovnávame dávky a príjem počas prvého mesiaca práce

Predpoklady

- nie sú nočné zmeny, nepracuje v nedeľu
- zamestnávateľ nezbankrotuje
- zamestnanec neochorie
- deti nemenia školy

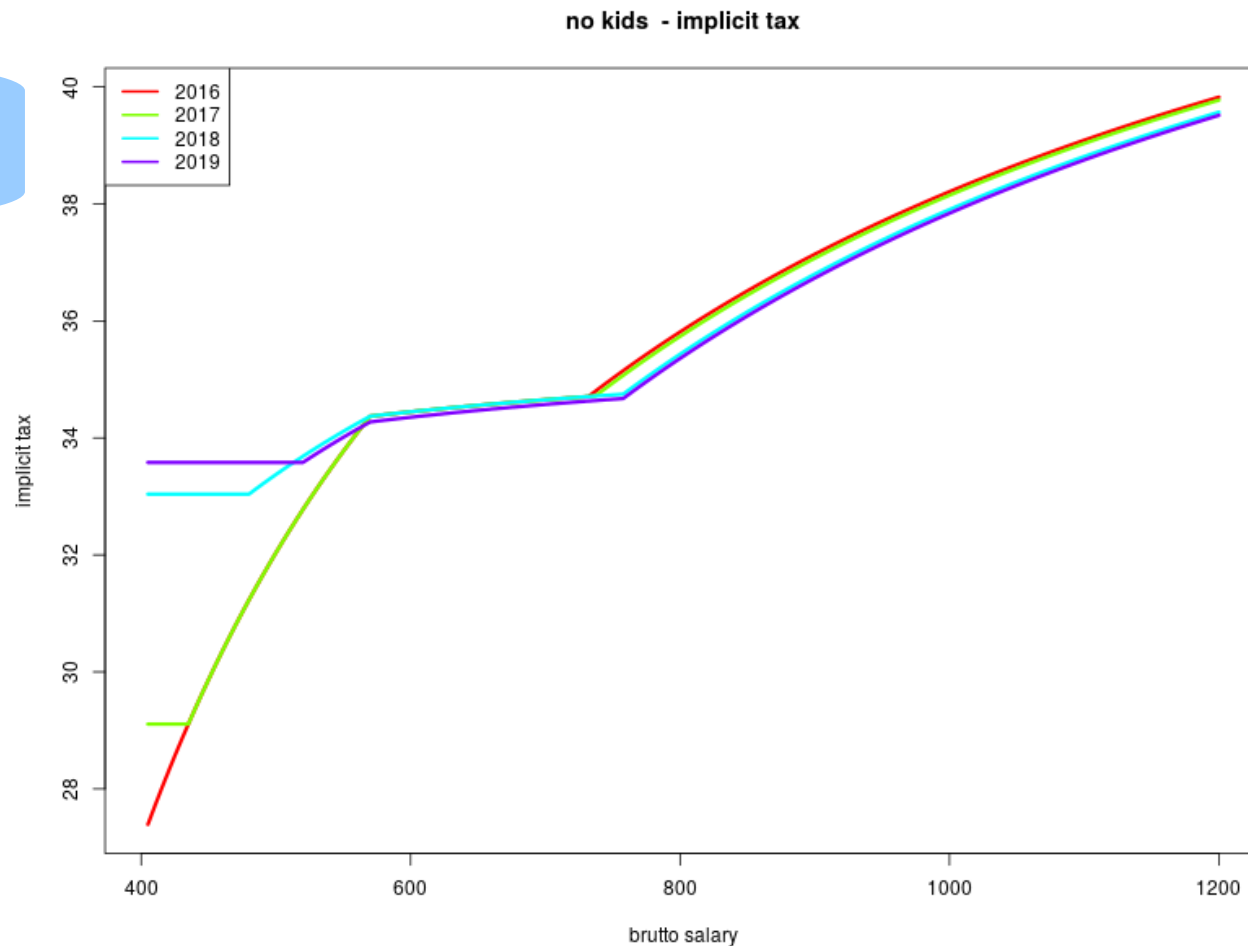
čistý příjem domácnosti bez dětí

zmena minimálnej mzdy

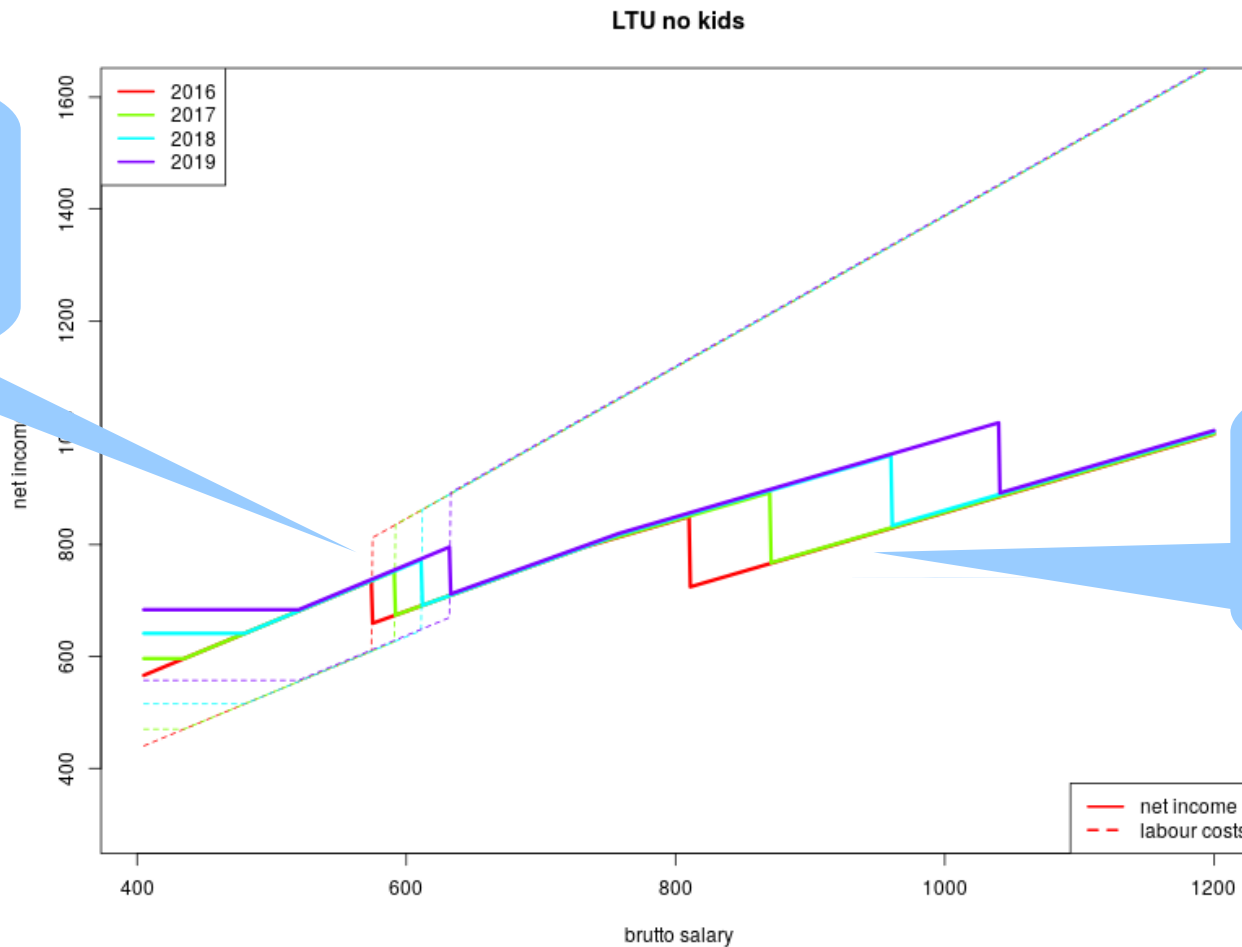

implicitná daňová sadzba

1 – čistý príjem
/ mzdové náklady

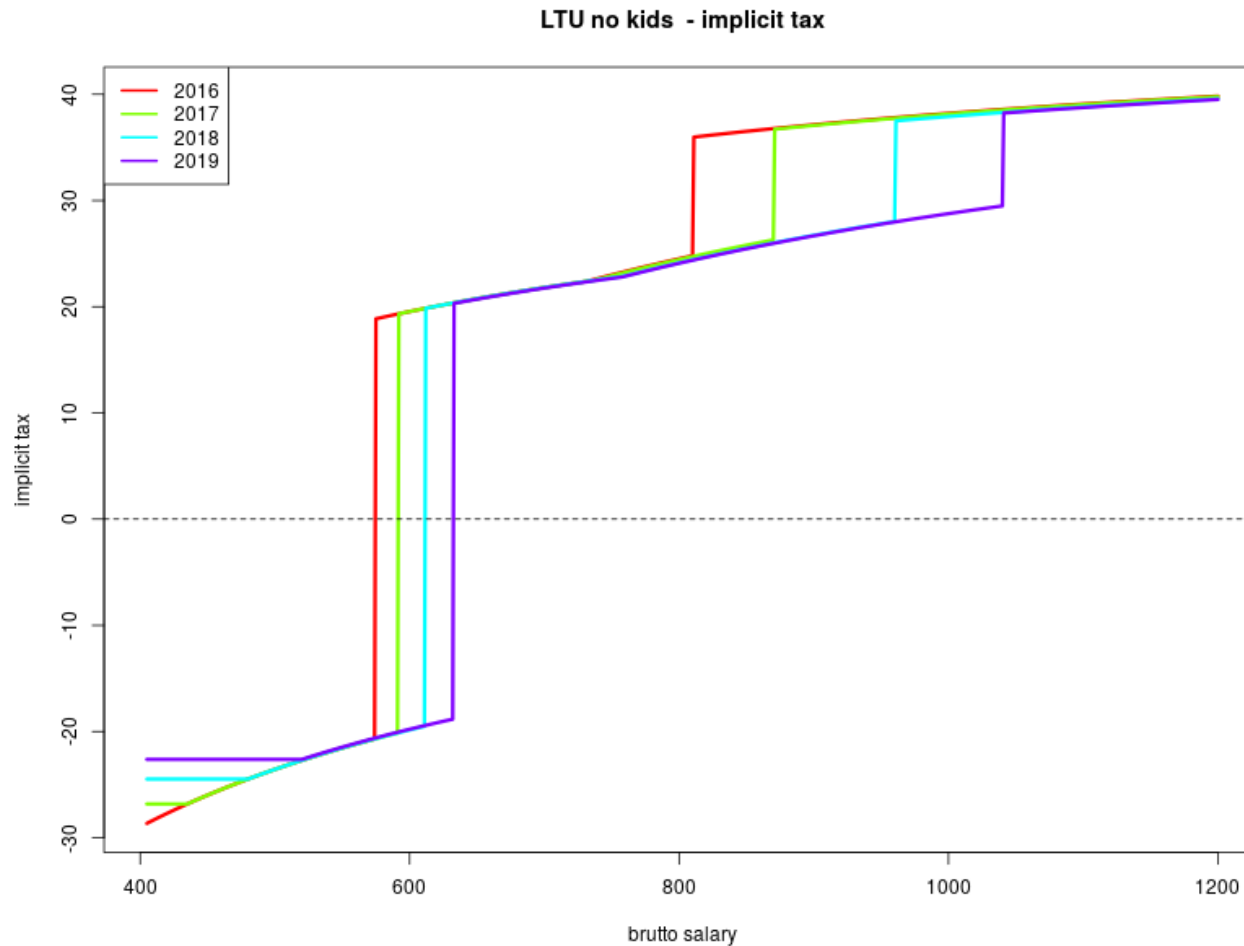
Dlhodobó nezamestnaný bez detí

výnimka na sociálne a zdravotné poistenie

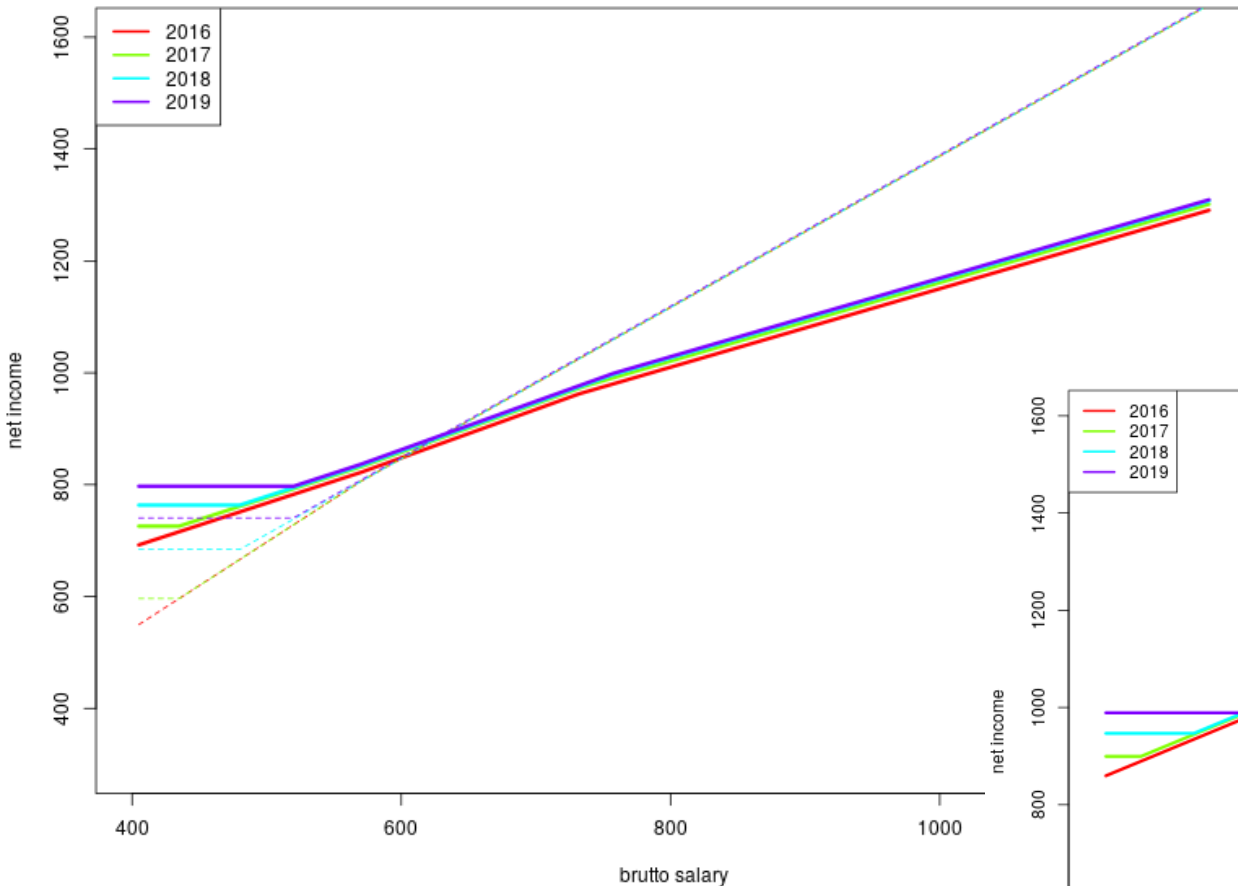
osobitný príspevok končí

dlhodobo nezamestnaný – implicitná daňová sadzba

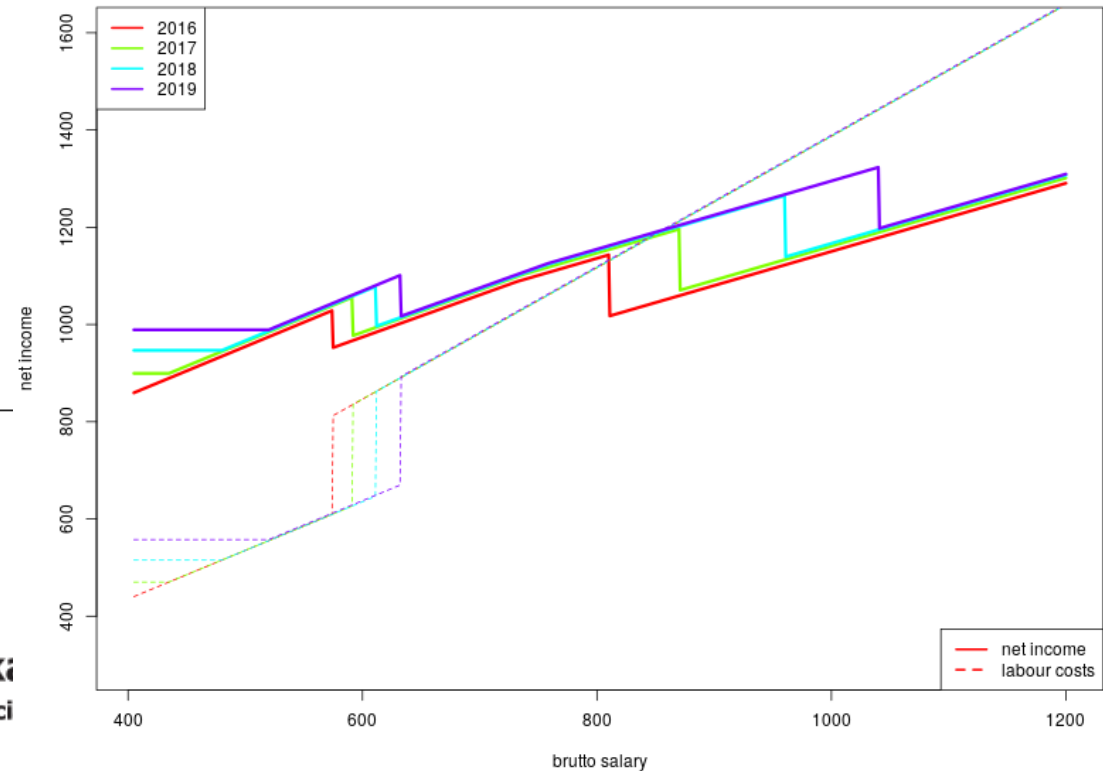

Matka na rodičovskej dovolenke, otec krátko/dlhodobu nezamestnaný si nájde robotu

on maternity leave

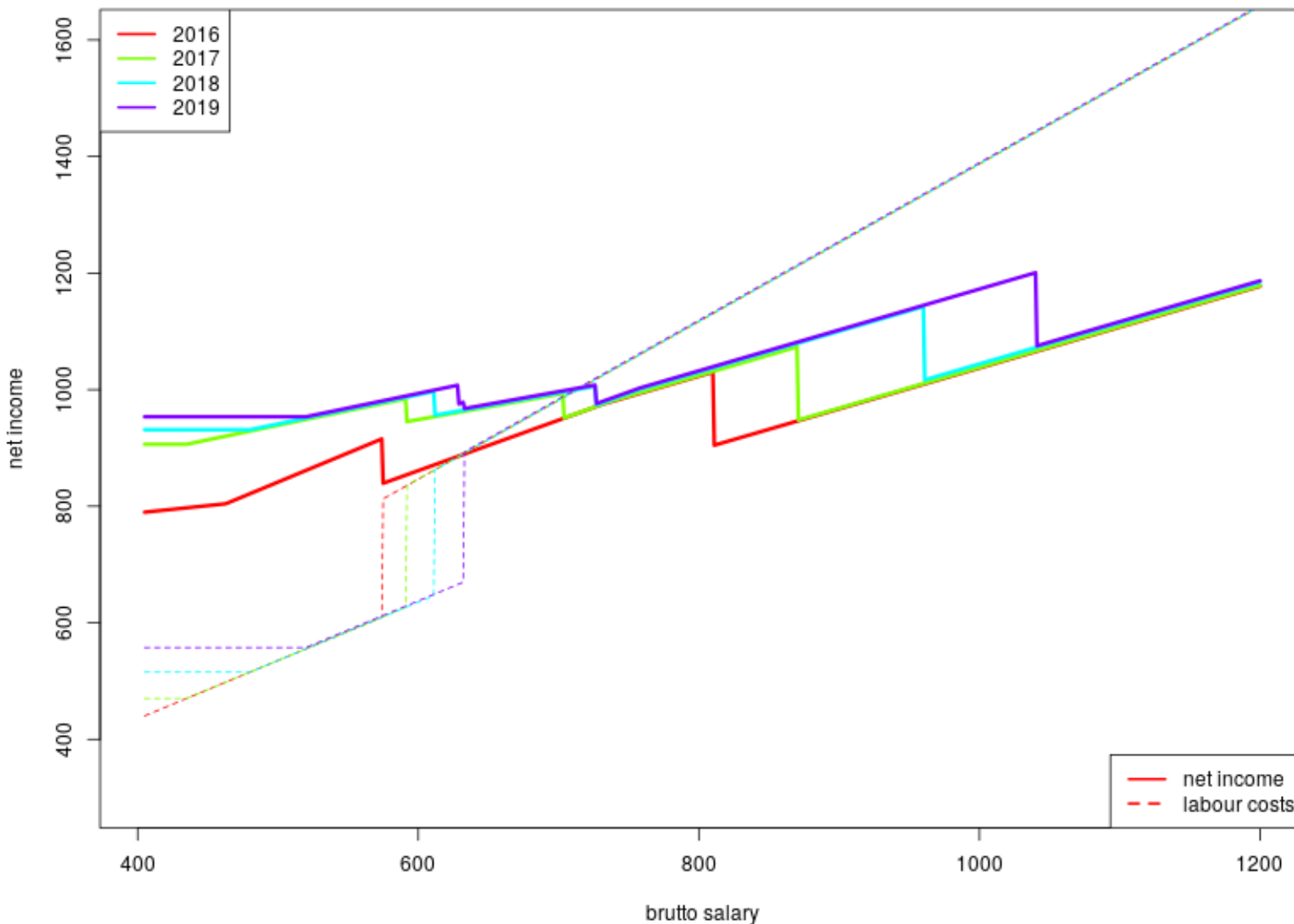

LTU on maternity leave

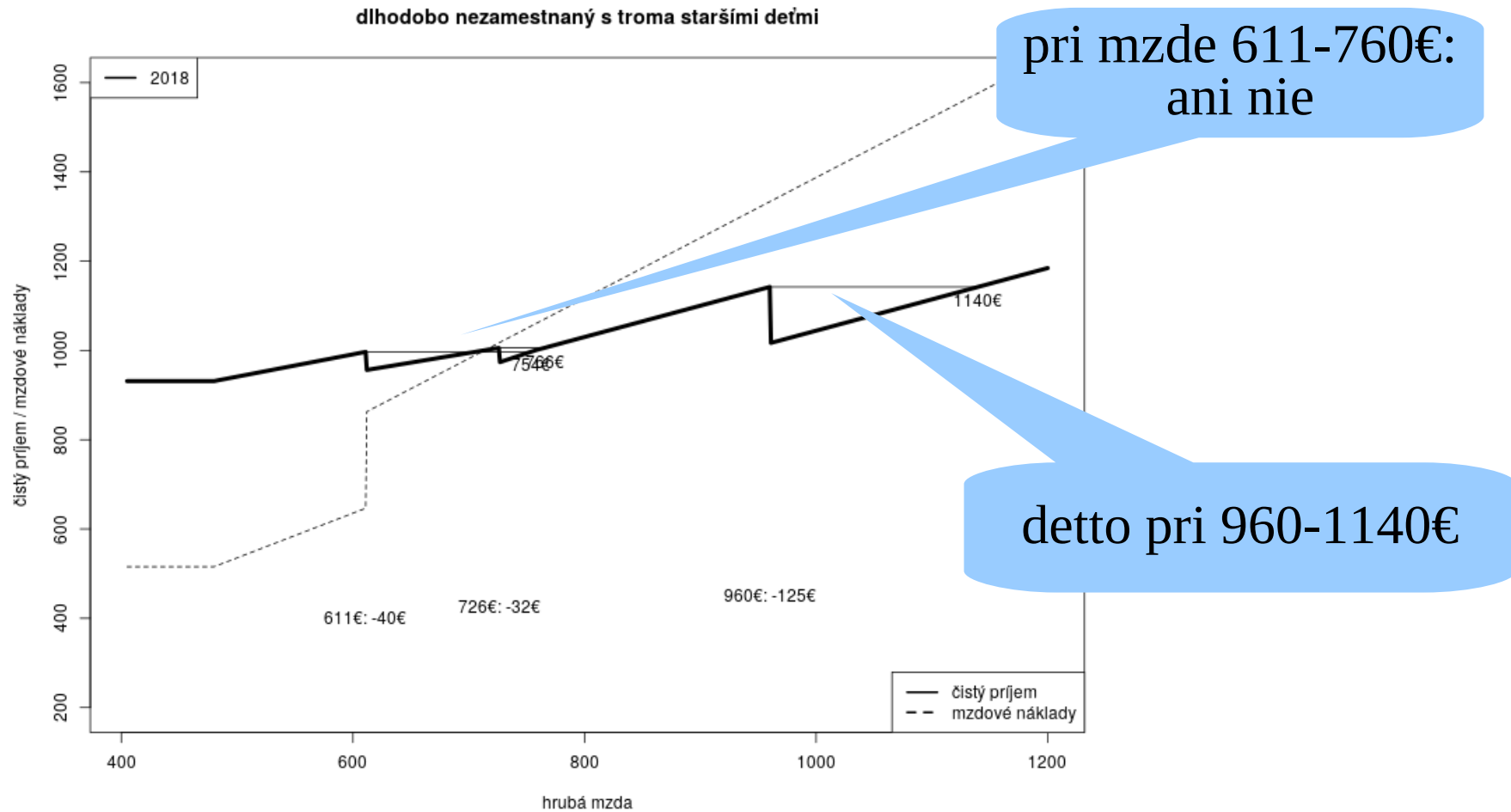

dlhodobó nezamestnaný s 3 deťmi: 2x ZŠ, 1x SŠ

LTU with 3 older kids

Oplatí sa snažiť sa?

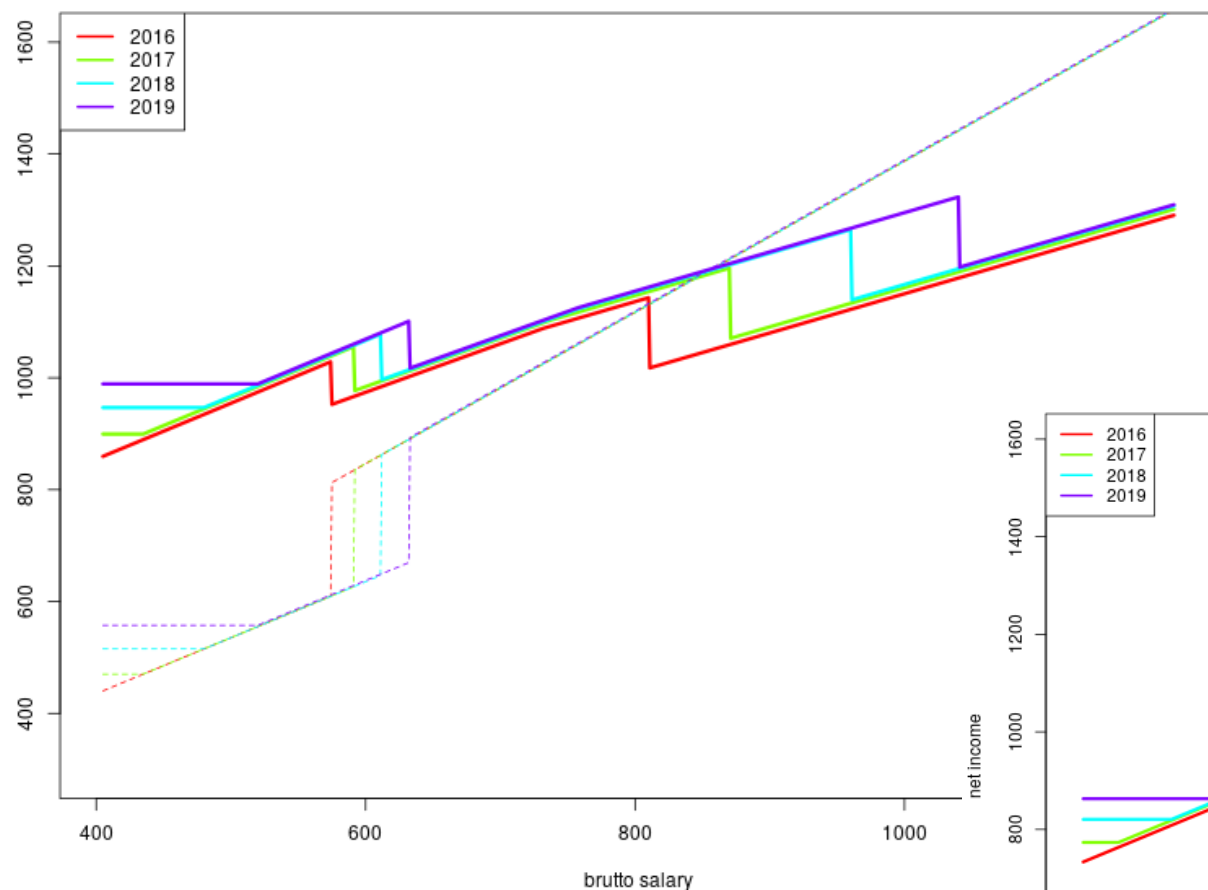

opustíme niektoré predpoklady

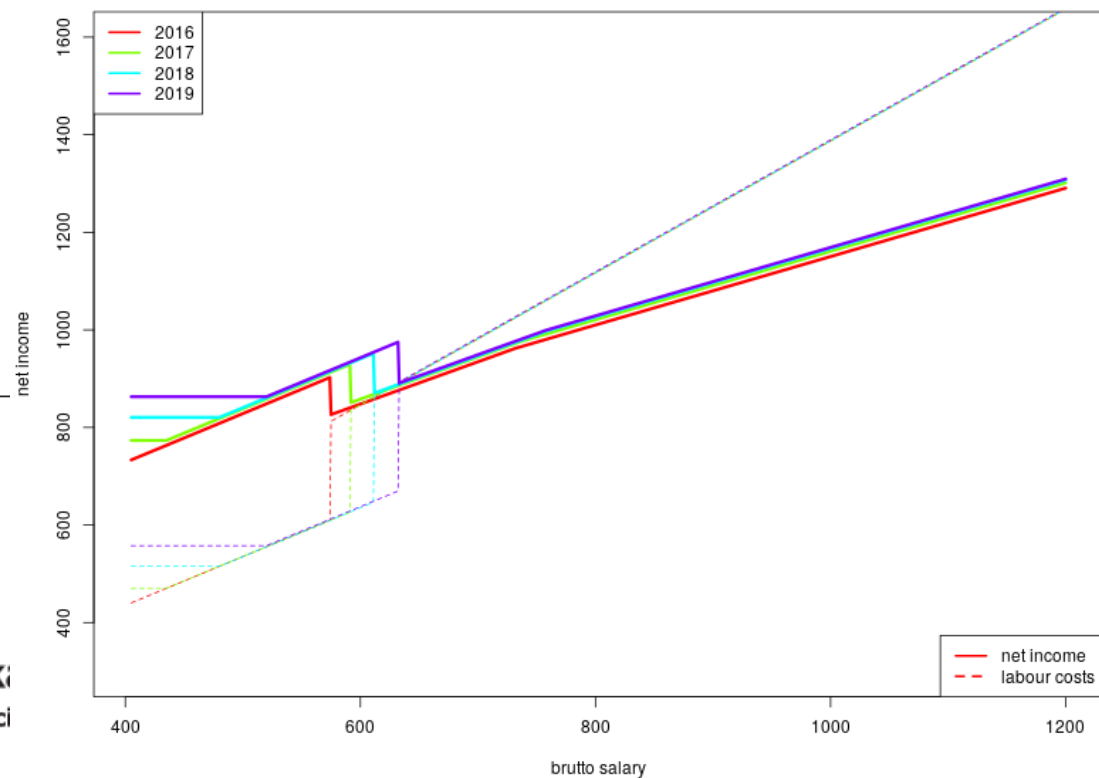
- **nie** všetky žiadosti sú úspešné
- domácnosť nemá nárok na príspevok na bývanie
- najmä ľudia zo segregovaných rómskych komunít

Matka na rodičovskej „dovolenke“, dlhodobo nezamestnaný otec si náide robotu

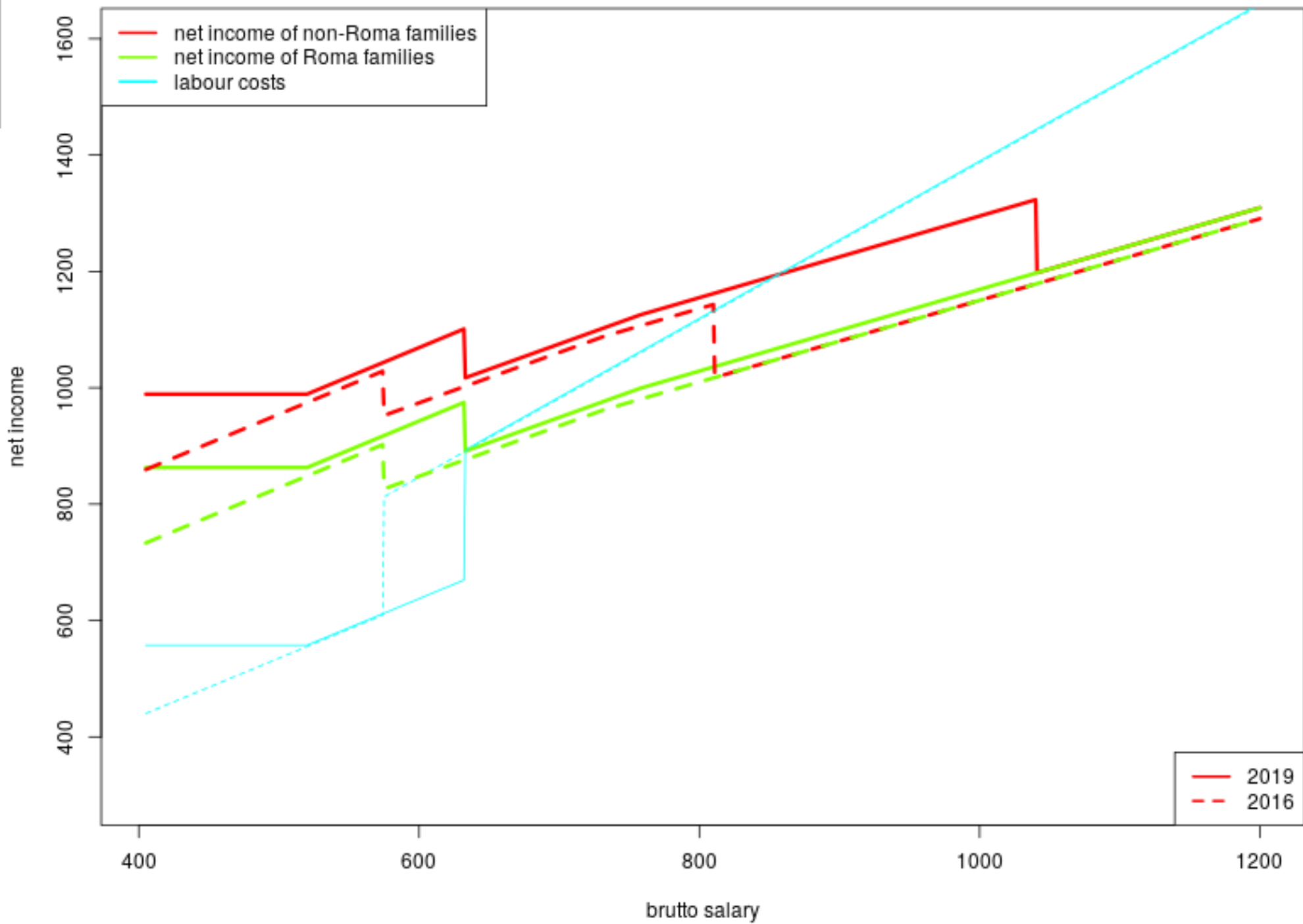
LTU on maternity leave

LTU Roma on maternity leave

Comparisson of net income of family, when one person is on maternity leave and one person get employed

Budúcnosť

- mobilná aplikácia
- vyhľadať ďalšie zlomy a nefér zdaňovanie
- robustnejšia metrika
- modelovanie potenciálnych zmien v legislatíve